

Kraków – warto wiedzieć

Ratowanie życia – nowe szanse

Kawiarnia Naukowa Polskiej Akademii Umiejętności zaprasza na kolejne spotkanie. Prof. Janusz Andres (kierownik Katedry Anestezjologii i Intensywnej Terapii UJ CM, prezes Polskiej Rady Resuscytacji) przedstawi wykład pt. „Ratowanie życia – nowe szanse”. Spotkanie odbędzie się w poniedziałek, 7 marca br. o godz. 18.15 w Dużej Auli PAU przy ul. Sławkowskiej 17.

Drogę naukową prof. Andresa można streścić następująco: 1988 – adiunkt Katedry i Zakładu Anestezjologii i Intensywnej Terapii Akademii Medycznej w Krakowie, 1995 – kierownik Zakładu Anestezjologii i Intensywnej Terapii nr 2 Szpitala Uniwersyteckiego w Krakowie, 2002 – kierownik Katedry Anestezjologii i Intensywnej Terapii CM UJ na stanowisku profesora nadzwyczajnego (od kwietnia 2003 r.) i profesora zwyczajnego (od grudnia 2015 r.).

Do tego dochodzą dłuższe staże zagraniczne. W latach 1986–1988 przebywał w Oddziale Anestezjologii i Intensywnej Terapii Szpitala Uniwersyteckiego Katolickiego Uniwersytetu w Leuven na stażu klinicznym z anestezjologii pod kierunkiem prof. Hugo Van Akena, w tym kardioanestezji pod kierunkiem prof. Rolanda Demeyera, pracował również naukowo w zakresie kardiologii doświadczalnej pod kierunkiem prof. Willema Flamenga. W latach 1990–1993 jako uczestnik stypendium Fundacji Alexandra von Humboldta w Instytucie Maxa-Plancka w Bad Nauheim prowadził badania nad ekspresją genów w mięśniu sercowym pod kierunkiem prof. Wolfganga Schapera oraz odbył staż kliniczny z zakresu kardioanestezji pod kierunkiem prof. Gerharda Karliczka. Natomiast w roku 2003 był na trzymiesięcznym stażu kliniczno-naukowym w zakresie echokardiografii okołoperacyjnej w Centrum Anestezjologii, Intensywnej Terapii oraz Medycyny Ratunkowej w Getyndze pod kierunkiem prof. Dietricha Kettlera.

Spośród pełnionych funkcji w organizacjach naukowych krajowych i zagranicznych wymieńmy kilka. Od 1996 r. jest prezesem Stowarzyszenia na rzecz Rozwoju Anestezjologii i Intensywnej Terapii im. Ludwika Bierkowskiego w Krakowie; od 2015 r. – przewodniczącym Komitetu Europejskiej Edukacji w Anestezjologii i Intensywnej Terapii (CEEA) powołanego przez Europejskie Towarzystwo Anestezjologii (ESA); od 2002 roku – prezesem Polskiej Rady Resuscytacji.

Natomiast jeśli chodzi o zagadnienie resuscytacji, to za początek nowoczesnej ery resuscytacji krążeniowo-oddechowej (RKO) uważa się rok 1958; wtedy to William Kouwenhoven, Guy Knickerbocker i James Jude z Johns Hopkins University w USA w czasie eksperymentów nad nagłym zatrzymaniem krążenia (zwanym w skrócie NZK) u psów odkryli, że uciskanie klatki piersiowej w połączeniu z defibrylacją przywraca tętno na tętnicy udowej, co jest dowodem na prawidłową czynność serca. Byli zaskoczeni, że nie trzeba, jak to było dotychczas praktykowane, otwierać klatki piersiowej, aby wykonać masaż serca w celu przywrócenia krążenia krwi.

W ciągu prawie 60 lat historii resuscytacji wiele się zmieniło. Prewencja i leczenie NZK u pacjentów w szpitalu mogą być przykładem postępu, jaki dokonał się w medycynie w ostatnich latach. Nie tylko zmniejszyła się liczba nagłych i niespodziewanych zatrzymań krążenia u chorych hospitalizowanych, ale przede wszystkim poprawiła się

przeżywalność u pacjentów z NZK w szpitalu. – Z etycznego punktu widzenia – mówi prof. Janusz Andres – o ile kiedyś, jako lekarze, staliśmy głównie przed problemem „to serce i organizm są zbyt zdrowe, aby umrzeć”, to dzisiaj coraz częściej stajemy w trudnej sytuacji, gdy nasza wiedza skłania nas do stwierdzenia „to serce i organizm są zbyt chore, aby żyć”. Wytyczne roku 2015 odnośnie do etyki

Fot. Marian Nowy

Prof. Janusz Andres przy tablicy poświęconej pamięci prof. Marka Sycha.

w resuscytacji i decyzji dotyczących końca życia przenoszą nacisk z tradycyjnego poglądu ukierunkowanego jedynie na medyczne korzyści na bardziej zrównoważone podejście, ukierunkowane na pacjenta, podkreślające jego autonomię w procesie terapeutycznym. Musi temu służyć gotowość do wzajemnego zrozumienia pomiędzy pacjentem a pracownikami ochrony zdrowia.

I jeszcze uwaga. Prof. Andres jest następcą Prof. Marka Sycha, twórcy i kierownika Katedry Anestezjologii i Intensywnej Terapii, którą kierował do czasu przejścia na emeryturę w 1994 roku, a także rektora Akademii Medycznej w latach 1984–1987. Prof. Marek Sych wchodził w skład zespołu opracowującego definicję śmierci mózgu. Był wybitną postacią. Na terenie Katedry umieszczono tablicę jego pamięci, a Towarzystwo Lekarskie Krakowskie ustanowiło doroczną nagrodę jego imienia.